

Jaana Heino

PUHDAS PAITA, MUKAVAT KENGÄT, HALU OPPIA JA AVOIN MIELI

Naisten ja miesten tanssikurssimotivaatio

PUHDAS PAITA, MUKAVAT KENGÄT, HALU OPPIA JA AVOIN MIELI

Naisten ja miesten tanssikurssimotivaatio

Jaana Heino
Opinnäytetyö
syksy 2015
Tanssinopettajan koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Koulutusohjelma Kulttuurialan ammattikorkeakoulututkinto,
Suuntautumisvaihtoehto Tanssinopettajan koulutusohjelma

Tekijä: Heino Jaana

Opinnäytetyön nimi: Puhdas paita, mukavat kengät, halu oppia ja avoin mieli – Naisten ja miesten tanssikurssimotivaatio

Työn ohjaaja: Vahtola Niina ja Hoppu Petri

Lokakuu 2015

Sivumäärä: 35 + 1

Tutkimus käsittelee naisten ja miesten motivaatiota harrastaa paritanssia. Työn tarkoituksena on selvittää, miksi ihmiset tulevat tanssikursseille, ja vertailla, onko naisilla ja miehillä eri syitä käydä kursseilla. Omakohtaisen käsitykseni mukaan tanssikursseilla käydään tanssitaitojen parantamisen lisäksi lähinnä sosiaalisista syistä. Tanssiessa pääsee lähelle vastakkaista sukupuolta sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.

Tutkimusaineisto on kerätty avoimilla kirjallisilla kyselyillä. Kyselyihin ovat vastanneet Huittisten ja Sastamalan seudun opistojen tanssikursseilla kävijät. Tuloksista käy ilmi, että eri sukupuolet sekä eri ikäryhmään kuuluvat ihmiset harrastavat tanssia eri syistä. Motivaatio lähtee ihmisestä itseltään ja omasta tahtotilasta. Miehet käyvät kursseilla pääosin oppimassa uutta ja naiset kuntoilemassa. Oletukseni sosiaalisuuden merkityksestä kursseilla käymisen syyksi osoittautuikin osittain vääräksi.

Asiasanat: Paritanssi, seurataanssi, tanssiharrastus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Dance Teacher Education

Option: of social dance

Author: Heino Jaana
Title of Bachelor's thesis: Clean Shirt, Comfortable Shoes, Desire to Learn and Open Mind.
Motivation for Women and Men to Attend Dance Courses
Supervisor(s): Vahtola Niina and Hoppu Petri
Autumn 2015
Number of pages: 35 + 1

The purpose of this thesis was to consider men's and women's motivation to have couple dance as a hobby. This thesis finds out why people come to dance courses and compare whether men and women attend dance classes of different reasons. In my conception people are attending dance classes both in order to learn better dancing skills and also for social reasons. It is a socially acceptable way to approach opposite sex when you dance.

The data was collected through written questionnaires with open questions. The research method was a qualitative research method. People on dance courses in Huittinen and Sastamala area open college answered the questions. The results show that men and women in different ages have different reasons to attend dance classes. The motive for interest in something new depends on your own interest and will. Men took part in the dance lessons mostly to learn new things and women for sports. So the preconception of the importance of sociability for attending dance courses proved partially to be wrong.

Keywords: couple dancing, ballroom dance, dancing as a hobby

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	PARITANSSIN HISTORIAA	7
3	TANSSIKURSSITOIMINTA ENNEN JA NYT.....	11
4	TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	14
4.1	Motivaatio psykologisena ilmiönä	14
4.2	Kyselytutkimuksen tekeminen ja haasteet.....	16
5	TULOKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTI.....	18
5.1	Tanssikurssille tulon syy ja kenen kanssa osallistui	19
5.2	Onnistumisen kokemukset	28
5.3	Kurssille osallistumisen tärkeys.....	30
6	PÄÄTELMÄT JA POHDINTA.....	31
	LÄHTEET.....	34
	LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoituksena on saada selville, millainen rooli tanssikursseilla ja tanssiharrastuksella on Huittisten ja Sastamalan Opiston kurssilaisille. Tanssikursseja on järjestetty kautta aikojen monessa eri muodossa, mutta kerättyä tutkimustietoa sosiaalisista tansseista on hyvin vähän. Tanssiessa pääsee lähelle vastakkaista sukupuolta sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla. Olen pitkään pohtinut ihmisten kiinnostusta tanssikursseihin ja siihen, miksi kurssit toisinaan ovat hyvin suosittuja kun taas toisina aikoina niiden suosio hiipuu. Uusia henkilöitä tulee kursseille säännöllisesti, ja sitten on myös sellaisia henkilöitä, jotka osallistuvat vuodesta toiseen eri kursseille.

Olen lähes 30 vuoden ajan opettanut tanssia kaikenikäisille henkilöille. Tanssin opetuksen lomassa olen tehnyt erilaisia havaintoja eri sukupuolta olevien ja eri-ikäisten osallistujien motiiveista käydä tanssikursseilla. Omakohtainen käsitykseni on, että tanssikursseilla käydään tanssitaitojen parantamisen lisäksi lähinnä sosiaalisista syistä. Kursseille tullaan, kun esimerkiksi omat häät ovat tulossa. Myös erilaiset juhlat toimivat kimmokkeena lähteä tanssikursseille. Kun aikansa katselee toisten tanssimista, tulee siihen tulokseen, että olisi kiva itsekin osata tanssia.

Ihmisten motiivit harrastaa tanssia ovat hyvin moninaiset, ja tulokset vaihtelevat sekä sukupuolen että ikäryhmän mukaan. Tanssiminen on sosiaalista, liikuntaa ja uuden oppimista. Uskon tutkimukseni auttavan minua kehittämään tanssinopetusta siihen suuntaan, että se kohtaa entistä paremmin kurssilaisten toiveet ja tavoitteet.

2 PARITANSSIN HISTORIAA

Ihmiset ovat tanssineet koko tunnetun historiansa ajan. Ihminen ei kuitenkaan ole voinut toteuttaa tanssihalujaan historian aikana vapaasti. Tanssia on kontrolloitu sosiaalisesti ja sitä valvotaan yhä. Sääty-yhteiskunnassamme tanssittiin muun muassa syntymä- ja nimipäivillä, häissä, kuuliaisissa, kihlajaisissa jne. Osa työn juhlista oli sellaisia, joissa tanssittiin töiden lomassa ja osassa töiden päätteeksi (esim. talkootanssit). Tanssilla houkuteltiin väkeä töihin. (Haavio-Mannila & Snicker 1980, 34–35.)

Paritanssit tuovat kumppanit lähelle toisiaan, etäisyydelle, jolta on mahdollista niin jutella kuin hyväilläkin. Tanssi tuo heidät toistensa henkilökohtaiselle reviirille, alueelle, jonka raja rikotaan tarkoituksellisesti lähinnä kahdesta syystä - joko toisen vahingoittamis- tai rakastamisaikeissa (mm. seksuaalisista syistä). Tanssit toimivatkin varsinkin nuorison keskuudessa usein aviomarkkinoina. (Haavio-Mannila & Snicker 1980, 34)

Uusien paritanssien yleistyessä 1800-luvulla merkitsi suurinta mullistusta entiseen tanssityyliin se, että liike tapahtui pyörien eteenpäin. Tätä ennen esimerkiksi paripolkat oli tanssittu paikalla pyörien. Vanhin paritanssi on böömiläistä alkuperää oleva valssi. Ensimmäistä kertaa sitä kerrotaan tanssitun Suomessa pareittain vuonna 1800. Kansanomaiseen käyttöön se alkoi levitä vasta 40 vuotta myöhemmin. Valssia seurasi joukko muita paritansseja, kuten polkka ja masurkka, joita yhdessä valssin kanssa voidaan pitää ”vuosisadan tansseina”. Maininnan arvoinen on myös jenkka, jota kutsutaan myös saksanpolkaksi, sottiisiksi ja tyskaksi, ja saapui Suomeen Saksasta 1800-luvun jälkipuoliskolla. (Haavio-Mannila & Snicker 1980, 31.)

Huvielämän uudistuessa 1800-luvun lopulla nousi esiin kysymyksiä tanssin moraalisisista perusteista. Tanssiin liittyvä hallitsemattoman seksuaalisuuden pelko aiheutti epäilyksiä siitä, oliko tanssi ylipääntänsä sopivaa julkisissa huveissa. Mutta koska yleisön mielestä etenkin paritanssien mahdollistama uusi yhteisön kontrollista vapautunut seurustelutapa oli kaikkien huvien ydin, vastustajien oli taivuttava. Jos ei ollut tanssia, ei ollut maksavaa yleisöäkään. (Jalkanen & Kurkela 2003, 143.)

Vuosisadan vaihteen jälkeen työväentaloilla järjestettiin kahdenlaisia tansseja. Ohjelmallisia iltamia, joiden päätteeksi oli tunti tai kaksi tanssia, ja pelkkiä tanssitilaisuuksia. (Haavio-Mannila & Snicker 1980, 33.) Säätyläisillä oli samat tanssit, mutta tanssitapa oli sirostelevampaa, koristeellisempaa ja salonkiorkesterien musiikkitarjonta ”pietarilaisempaa”, mistä valtaosa vaikutteista saatiinkin (Kahila & Kahila 2006, 129). 1900-luvun alku meni suomalaisten harmonikkapelimannien kohdalla iltamia, häitä ja talkoita soitellessa. Kappalevalikoima oli vielä etupäässä erilaista polkkaa, jenkkaa, masurkkaa ja valssia. (Melakoski 1970, 215.)

Muutama Amerikassa suosittu tanssikin on piipahtanut Suomessa. Yksi näistä oli one-step, jonka keksimisestä kunniaa ei voi jakaa kenellekään. Käytettyjä askeleita kutsuttiin yksinkertaisesti kävelyaskeleiksi. Niistä on ollut hyötyä myöhempää fokstrottia kehitettäessä ja niiden vaikutus näkyy myös englantilaisten quickstepissä. Toinen meillä piipahtanut tanssi oli two-step, jonka ansiosta foxtrot sai myöhemmin maailmanlaajuisen suosion. Two-step oli one-steppiä kehittyneempi muoto 2/4- tai 4/4-tahtilajisia rytmejä. Two-step perustui tavallaan valssiin, joka laskettiin: yks’ kaks’, tauko, yks’ kaks’, tauko jne. Humpan juuret työntyvät näihin kahteen viime vuosisadan alun tanssilajiin one-steppiin ja two-steppiin. (Kahila & Kahila 2006, 129–130, 132–134.)

Lokakuun lopussa vuonna 1944 jatkosodan päätyttyä Suomessa sallittiin ohjelmalliset tanssi-illamat ja marraskuun neljäntenä tanssinopettaja Veikko Niemelä pääsi ensi kerran vapaasti tanssimaan. Joulukuun lopussa 1944 sisäasiainministeriö vapautti yleiset tanssit, vaikkakin ravintoloissa sai tanssia vasta syyskuussa 1948. Täysin vapaaksi ei julkinen tanssiminen tullut, sillä kirkkopyhinä ei saanut järjestää tansseja. (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 75–76.)

Kaupungeissa tanssittiin sodan jälkeen 1940- ja 1950-luvuilla runsaasti. Koulu- ja ylioppilashipat ja toisaalta työväenyhdistysten ja kulttuuritalojen tanssit keräsivät sekä opiskelevia että työssäkäyviä nuoria huvittelemaan. Tanssimista pidettiin kuitenkin syntyinä ja tanssien järjestämisestä perittiin raskas huvivero. (Haavio-Mannila & Snicker 1980, 36.) Sodan jälkeisen tanssikulttuurin etikettiin kuului, että miehet hakivat naisia tanssimaan. Silloin ei ollut naisten valtaa, ei naisten tuntia eikä puolituntista. Miehillä oli tanssissa viejän eli ohjaajan roolin puitteissa mahdollisuus säädellä sitä, kuinka lähellä toisiaan partnerit tanssivat. (Haavio-Mannila & Snicker 1980, 254.)

Haitaristi Onni Turpeinen kertoi tanssi-innostuksen olleen ylitseläikkyyvää 1940- ja 1950-lukujen taitteessa. Viikolla oli tanssit joka ilta ja sunnuntaisin kahdet. Musiikilla ei silloin ollut merkitystä, mentiin vain tanssimaan. Kuubalaisesta musiikista mm. cha cha cha kuului siihen tanssivalikoimaan, joka

osaltaan teki 1950-luvusta seuratanssin suuren vuosikymmenen. Tanssikengillä ei ole ennen eikä sen jälkeenkään ollut niin kiirettä kuin tuolla vuosikymmenellä. (Kahila & Kahila 2006, 12, 21.)

Lähes kahden vuosikymmenen ajan, vuosina 1945–1965, tanssiva Suomi oli yhtä kuin paritanssien Suomi. Viihdekulttuuri kosketti miljoonia suomalaisia ja jätti vaalimisen arvoisen perinnön. Tanssikulttuuriin liittyi vahvana parinmuodostus, ja sadat tuhannet lava- ja talotuttavuudet johtivat avioliittoihin. Niitä solmittiin 25 ikävuoden kahta puolta. (Kahila & Kahila 2006, 13–14,17.) Vuonna 1955 kesätanssipaikkojen tiheys oli edelleen suuri. Matkaa lähimmälle tanssipaikalle linnuntietä oli korkeintaan 20 kilometriä. (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 113). Yleensä 1950- ja 1960-luvulla pojat ja tytöt istuivat eri puolella lavaa. Tanssiaika tanssittiin yhdessä ja sen jälkeen poika vei tytön paikalleen. Oli tapana, että pojat hakivat ja naisten kappaleita oli vain yksi illassa. (Saarikoski 2014, 220.)

Tanssilavat vähenivät 1960-luvulla, vaikka se oli vielä tanssilavakulttuurin kukoistuskautta (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 113). Rockin lisäksi koettiin maamme puoliammattilaisten jazzmuusikkojen keskuudessa paljon vakavampana ja kiusallisempänä uhkana tangon tuleminen (Haavisto 1991, 280–281). Vuosien 1962–1965 äänilevymarkkinoilla jopa yksi kolmasosa hittilistoille nousseista äänitteistä oli tangoja. Jopa popyhtyeet joutuivat alistumaan tähän yleisön vaatimukseen, jos ne erehtyivät liian pitkälle Sisä-Suomeen keikalle. Tangokulttuuri kuului maaseudun väestön jokapäiväiseen elämään. Se oli keskeisessä osassa tanssilavoilla, missä sukupuolisuhteiden solmimisrituaalit toistuivat viikosta toiseen. (Jalkanen & Kurkela 2003, 478, 482.)

Keväällä 1980 poistettiin vihdoinkin huvivero kaikilta tanssitilaisuuksilta. Siirryttäessä tanssimaan ravintoloihin tanssi ei enää ollut naimattoman nuorison aviopuolison valintaan kuuluva harrastus, vaan siihen liittyi entistä enemmän muunlaisia perhe-elämän kulkua häiritseviä tai helpottavia asioita. (Haavio-Mannila 1980,17.)

1990-luvulla nuoret alkoivat uudelleen kiinnostua lavatansseista, vaikka heillä oli tarjolla paljon muitakin vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Tanssilavalla yksinäinen saa seuraa, pariskunta tuulettuu, tutut vaihtavat kuulumiset sekä uudet ihmissuhteet nousevat oraalle. Lavalla unelmoidaan, ihastutaan ja rakastutaan. Tanssi on yhdessä olemista ja kokemista, se on tekemistä ja tunteita. Suurin osa tanssilavoilla kävijöistä on niitä, jotka ovat kokeneet 1960-luvun romanttisen tanssilava-ajan. Nyt he verestävät muistojaan ja nauttivat tanssista yhdessä elämänkumppanin kanssa. (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 135, 145, 152.)

Heinäkuussa 2005 Suomessa järjestettiin 705 lavatanssitilaisuutta. Tanssien määrä yhtä tanssipaikkaa kohti oli keskimäärin 4, mutta hajonta oli suuri. Kun 36 passiivisimmassa tanssipaikassa oli vain yhdet tanssit, niin aktiivisimmassa paikassa Vantaan Pavilla oli 14 tanssit heinäkuun aikana. (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 128–129.)

Nykyaikaisen paritanssin ja siis lavatanssinkin synty – tai ainakin suosio – perustuu ihmisten haluun tutustua vastakkaiseen sukupuoleen. Tanssipaikoille ihmisiä vetää pariutumistarve. Tanssiminen voi johtaa muutaman minuutin kontaktista koko elämän kestäviin ihmissuhteisiin. (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 133.) Lavatanssit ovat monelle kesän kohokohta. Miljoonat suomalaiset ovat tavanneet, rakastuneet, päätyneet avio-, avo- tai seurustelusuhteeseen, eronneet ja aloittaneet jälleen uuden kierroksen paritansseissa (Kahila & Kahila 2006,14).

3 TANSSIKURSSITOIMINTA ENNEN JA NYT

Olemassa olevissa lähdeaineistoissa ei juurikaan kerrota tanssikurssitoiminnasta, vaikka tanssilavakulttuurista löytyy suhteellisen hyvin tietoa. Luultavasti aikaisemmin ne, jotka halusivat tanssia, opettelivat tanssimista kotona, tai mahdollisesti jonkun kyläläisen tai ystävän avustuksella. Nykyään eri tanssilajien ja oikeiden tanssiaskelten osaaminen tuntuu olevan tärkeämmässä roolissa kuin aiemmin, jolloin vain tanssittiin.

Tanssikursseilla alettiin vuonna 1912 opettaa two-steppiä. Helsingin Seurahuoneen two-step-tilaisuudet pääkaupunkiseudulla saivat liikkeelle innostuksen, ja kaikki silloiset tanssikoulut tarjosivat two-stepin askeleita kursseillaan. (Kahila & Kahila 2006, 135.) Inkeri Kare toi Berliinistä vuonna 1927 tanssikursseille tangofoksin, jonka askeleet muistuttavat nykyistä sosiaalifoksia. Åke Blomqvist sanoi-kin tanssia ”kututanssiksi”, koska siinä pääsee niin lähelle toista ihmistä. Alkuperäinen Harry Foxin keksimä foxtrot syntyi, kun hän näki ketun hölkkäävän. Näin syntyi maailman suosituin tanssi, josta on muokattu monta erilaista muunnosta. (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 191.) 1930-luvulle siirryttiin foksin askeleihin. Inkeri Karen neuvo tanssikansalle oli seuraava: ”Tanssika vartalo suorana, ei jäykkänä, sillä puolittain velto ruumis tanssii paljon paremmin kuin kankeahko ja jännitetty.” Aino Franssila opetti myös 1930-luvulla loistavalla menestyksellä. Hänen mielestään tanssitaito ei Suomessa ollut kovin korkealla tasolla, vaan tanssikansan olisi pitänyt seurata tarkemmin rytmii. (Kahila & Kahila 2006, 87.)

Sodanajan tanssikiellon porsaareiät löydettiin tanssikouluista. Tanssiminen oli kiellettyä, mutta sen opettaminen ei. Toiminta organisoitiin niin, että eri tanssien opetusta käytettiin peitepuuhasteluna, mutta oikeasti tanssikouluissa pyörivät yleiset tanssit. Musiikista huolehtivat 1940-luvun nuoret jazzin harrastajat ja heidän muodostamansa koululaisbändit. Ohjelmistossa oli aitoa jenkkiwingiä - polkat, jenkat ja valssit eivät kelvanneet. (Kahila & Kahila 2006, 43.)

Tanssinopettaja Sirkka Savolainen liitti swingin tanssikoulunsa opetusohjelmaan Helsingissä jo syksyllä 1938. Hän oli tuonut tanssin opintomatkaltaan Yhdysvalloista. (Kahila & Kahila 2006, 55.) Maailman lukuisista tanssikouluista swingin kannalta tärkein oli Estella Suomalaisen perustama Cotton Club Helsingissä. Klubilla tanssittiin tavallisia tansseja ja jitteburgia, soitettiin levyjä, muodostettiin uusia kokoonpanoja ja pidettiin jam-sessioita. Jammaus, jossa kuka tahansa asiaan perehtynyt muusikko saattoi hypätä mukaan soittoon ja improvisoida, oli Suomen oloissa uutta. (Jalkanen & Kurkela 2003,

337.) Opetusneuvos Åke Blomqvistin tuntee koko kansa. Blomqvist haki tanssivaikutteita ja opetustaitoja niin Lontoosta kuin Pariisistakin. Hän on hyvin tanssirenditietoisena ja kielitaitoisena kiertänyt alan kongressit tuoden matkatuliaisina Suomeen aina viimeiset virtaukset. (Kahila & Kahila 2006, 64.)

Haastateltu Vilma Hartwig Kahila & Kahilan kirjassa kertoo, ettei kukaan tanssiopettajista voinut etukäteen kuvitella sotien jälkeen, millaista opettaminen oli. Ihmisten tanssihalu varsinkin miesten keskuudessa oli todella suuri. Hän kävi opettamassa Rovaniemellä asti ja vielä siitäkin ylöspäin. Tanssitunnin pituus oli 45 minuuttia ja sali oli aivan täynnä miehiä, samalla kun uusi ryhmä miehiä odotti ovien ulkopuolella vuoroaan. Tansseina opeteltiin foksia, tangoa, valssia ja polkkaa. (Kahila & Kahila 2006, 49.)

Tanssiurheiluseura Terpsikhore teki urauurtavaa opetustyötä järjestämällä 1950-luvulla pääkaupunkiseudun koululaisille paritanssien peruskursseja. Suurimmat kurssit pidettiin joulun- ja hiihtolomien aikaan. 1950-luvun puolella välissä tanssikansaan iski lattaribuumi. Suomeen saapui kymmenittäin espanjalaisia ja italialaisia bändejä soittamaan, erityisesti ravintoloihin. Tanssityyli oli melko vapaata ja työstä pidettiin kiinni edelleen varsin arasti. (Kahila & Kahila 2006, 21, 29.)

Tanssivan Suomen jivevuodet alkoivat 1940-luvun lopulla, mutta naisen soolot miehen käden alitse ja takaisin yleistyivät vasta 1950-luvun puolella. Haastateltu Olavi Koivu kertoi Kahila & Kahilan kirjassa, että sodan jälkeen opeteltiin tanssioppaan avulla tanssimaan myös poikien kesken. Tämän jälkeen menttiin Akseli Vuorisolan tanssikouluun, joka sijaitsi Kit-Katin talossa Espalla Helsingissä. Kursseilla ei yleensä ollut lainkaan tyttöjä. Jos paikalla oli 20 miestä, niin sitten oli ehkä yksi nainen ja opettajan vaimo. (Kahila & Kahila 2006, 60–61.)

Suomalainen tanssinopettaja Paula Packalen julisti, ettei twist ole mikään tanssi. Myös Niemelä pilkkasi twistiä: hän sanoo sitä yksinvääntelyksi ja vääntöketteluksi. Nuoriso taas piti humppaa ja muita tansseja lavahömppänä. Jive oli tullut Suomeen sodan jälkeen ja vallannut nuorten mielen - kaikki halusivat jivata. 1950-luvun tanssikoulut ja seurat täyttyivät jiven harjoittelusta. 1960-luvulla jive ja rock elivät parhaimpia vuosiaan. (Hakulinen & Yli-Jokipii 2007, 144–145.)

Länsi-Suomen alueella on Suomen Seuratanssiliitto Susel ry:n mukaan 24 tanssiliiton jäsenseuraa. Sen lisäksi alueella on useita muita seuroja, jotka järjestävät yksittäisiä tanssikursseja. Suuren suomalaisen liikuntatutkimuksen mukaan vuonna 2009 – 2010 oli aikuisia tanssin harrastajia maassamme 114 000 (Liikuntatutkimus 2009–2010, 2010. Viitattu 23.9.2015).

Vuodesta 1999 lähtien, jolloin olen itse pitänyt Huittisten ja Sastamalan Opiston alueella tanssikursseja, ei ole ollut paljoakaan tarjolla tanssikursseja samalla alueella. Yksittäisiä tanssikursseja ovat järjestäneet lavatanssiseura Tanssitossut ry (Harjavalta) sekä Sekahaku ja TanssinTahti.

Lisäksi lähialueella Yläneellä järjestetään joka vuosi suuri tanssileiri, joka vetää tuhansia eritasoisia kurssilaisia mukaan harrastuspiiriin. Lyhyitä tanssikursseja järjestetään läpi vuoden useiden tanssiseurojen tai tanssipaikkojen toimesta myös tanssilavoilla ennen tanssien alkua.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Tämän tutkimuksen lähtökohtana oli selvittää Huittisten ja Sastamalan Opiston alueella kyselytutkimuksen keinoin paritanssin merkitystä harrastuksena sekä motiiveja käydä tanssikursseilla. Kiinnostukseni tanssin sosiaalista merkitystä kohtaan heräsi jo vuosia sitten, kun havaitsin joidenkin tanssikursseilla käyvien henkilöiden löytäneen elinkumppanin kursseilta. Jo historian aikoina tanssikulttuuriin on kuulunut voimakkaasti parimuodostus. Käsitykseni mukaan monet yksinäiset ihmiset ikäryhmästä riippumatta tulevat kursseille oppiakseen tanssiaskeleet ja saadakseen sitä kautta riittävää itsevarmuutta lähteä tanssimaan tanssipaikoille – joilta on mahdollisuus löytää itselle jopa elinikäinen kumppani.

4.1 Motivaatio psykologisena ilmiönä

Oman käsitykseni mukaan tanssikursseille tullaan pääasiassa sosiaalisista syistä, ja mitä vanhemmasta henkilöstä on kyse, sitä varmemmin kurssille tuleminen syy on sosiaalinen.

Motivaatiopsykologian uranuurtajat Richard Ryan ja Edward Deci esittävät paljon viitatussa *ihmisen itseohjautuvuusteoriassa*, että motivaatio on ensisijaisesti pyrkimystä toteuttaa tiettyjä psykologisia perustarpeitamme. Ryanin ja Decin ajattelun mukaan motivaatiota on kahdentyyppistä, sisäistä ja ulkoista, ja laajamittaisten tutkimusten kautta he ovat osoittaneet, että erityisesti sisäinen motivaatio on vankasti kytköksissä mitattavissa olevaan hyvinvointiin. (Nauvonen, 2014.)

Eroa sisäisen ja ulkoisen motivaation välillä on syytä havainnollistaa. Sisäisesti motivoitunutta toimintaa tehdään sen itsensä vuoksi – se on itseisarvoista ja päämäärä sinänsä. Ulkoisesti motivoitunutta toimintaa tehdään joko pakosta, ulkoisen palkinnon vuoksi, tai koska nähdään sen välttämättömänä jonkin sisäisesti motivoituneen tavoittelemiseen (Neuvonen, 2014.)

Muutokseen voi painostaa esimerkiksi ympäristö (ulkoisen motivaatio) tai sisäinen ristiriita (sisäinen motivaatio). Niinpä Ben Furmanin ja Tapani Aholan (terapeutteja) sanaleikki onkin, että tärkeämpää kuin onnistua motivoimaan on motivoitua onnistumaan. Motivoimisessa voi ongelmaksi osoittautua se, että yrittää motivoitua vain järjen tasolla. Järkeä on kuitenkin tunteita merkittävästi pienempi tekijä motivaatiossa. Motivointi kannattaa tehdä järjen lisäksi tunnetasolla. Motivaatiossa kannattaa pyrkiä lisää-

mään positiivisia emootioita tavoitetilan ja tavoitetoiminnan suhteen ja vastaavasti välttämään negatiivisia. Motivaatiosta puhutaan paljon, mutta yllättävän harvassa tutkimuksessa selitetään, miten tempu tehdään. (Soisalo 2014, 129–130.) Hyviä ideoita on paljon, mutta niiden käytäntöön tuominen on haasteellista, koska jokainen yksilö on kohdattava omana itsenään ja pitäisi saada selville, mitkä ovat hänen motivaationsa olla kursseilla. Ohjaajille tämä saattaa olla erityisen haasteellista suurissa ryhmissä, joissa on mahdotonta selvittää kaikkien motivaatioita kursseilla käymiseen.

Isossa ryhmässä on opittava löytämään havainnoinnin kautta ihmisten tarpeita ja halua oppia. Opetusryhmällä on myös suuri vaikutus yksittäisen oppilaan motivaatioon. Harrastuksissa ryhmähenki ja ryhmän tapa kommunikoida ovat tärkeässä roolissa. Positiivinen ilmapiiri vaikuttaa koko ryhmään ja sen motivaatioon. (Tampereen yliopisto, 2010, viitattu 19.10.2015.)

Kanadalaisen psykologin ja filosofin Daniel Berlynen tutkimustulosten (1960; 1965; 1978) mukaan epävarmuus virittää uteliaisuutta tai kiinnostusta ja saa aikaan tiedon etsintää. Epämiellyttävä epävarmuuden tila vaatii lievitystä, jota yksilö pyrkii saamaan tietoa etsimällä. Daniel Berlynen esittämään reseptin soveltaminen opetukseen ei kuitenkaan ole ongelmattonta, sillä yliannostus ”epävarmuutta” virittää enemmän ahdistuneisuutta kuin uteliaisuutta. Toisaalta se, kuinka voimakkaana uteliaisuus ja ahdistuneisuus yksilössä viriää, on hyvin yksilöllistä. (Kansanen & Uusikylä 2002, 25.)

Nykyisen motivaatiokäsityksen mukaan ihminen tuottaa itse oman motivaationsa. Tämän ajattelun myötä on minän käsite (self) noussut keskeiseksi useissa moderneissa motivaatioteorioissa. Yksi Weinerin kahdeksasta modernista motivaatioteoriasta on: teorian tulisi ottaa huomioon myös sellaisia terveenjärjen käsitteitä kuin arvo (value), mielenkiinto (interest) ja tärkeys (importance). (Kansanen & Uusikylä 2002, 26.)

Joku ihmisiä liikuttaa ja motivoi. Jokin asia kolahtaa, antaa ”kiksejä”, tulee tärkeäksi ja toimitaan viitoitamaan suuntaan ja joku sytyttää tulen. Motivaatio on yleinen sana jopa arkisessa kielenkäytössä. Joltain on motivaatio hukassa, jollain toiselta taas ei ole motivaatiota oppia jotain tai joku tarvitsee lisää motivaatiota saavuttaakseen jotain. Motivaatio kuuluu niihin sivistyssanoihin, joita melkein kaikki osaavat käyttää luontevasti. Sana tulee latinan sanasta *movere*, joka tarkoittaa liikuttamista, liikkeelle panemista. Taustalla on sana *motus*, liike, liikunta, ele, mielenliikutus, jopa kapina ja mellakka. Miksi siis joku tai jokin alkaa liikkua? Sitä kysymystä ovat pohtineet fyysikot, astronomit, biologit ja kansan liikkumattomuudesta huolestuneet terveyst- ja liikuntatieteilijät. Se on luultavasti useimpien tieteenalojen suuri kysymys. Henkilö, joka osaisi vastata tähän liikuttamisen kysymykseen aina oikein, olisi luultavasti erittäin rikas, jos haluaisi. (Aaltonen, Pajunen & Tuominen 2005,39.)

Viime vuosikymmeninä motivaatiota on tutkittu paljon motivaatiopsykologian ja kasvatustieteen piirissä. Se voidaan määritellä tai kuvata seuraavasti: Motivaatio antaa energiaa ja suuntaa käyttäytymistä. Se on tiettyyn tilanteeseen liittyvä psyykinen tila, joka määrää, miten vireästi henkilö toimii ja mihin hänen mielenkiintonsa suuntautuu. Motivaatio on myös syiden, vaikuttimien, tarpeiden ja yllykkeiden aikaansaama tila. Motiivit virittävät, ohjaavat ja ylläpitävät yksilön ja ryhmän käyttäytymistä. Jos motivaatio on nolla, ei auta vaikka olisi miten kova osaaja ja vaikka käsillä olisivat miten ihanteelliset olosuhteet. Lopputulos on silloinkin aina nolla. Toistaiseksi ei ole olemassa yleistä hyväksyttävää kokoaavaa motivaatioteoriaa, joka määrittäisi ja yhdistäisi kaikki motivaatioprosessiin liittyvät tekijät. (Aaltonen, Pajunen & Tuominen 2005, 40–41.)

4.2 Kyselytutkimuksen tekeminen ja haasteet

Tutkimukseni pohjautuu useampaan reilun kahden vuoden aikana tehtyyn kyselytutkimukseen, joista on muodostunut seitsemän kysymyksen pohja-aineisto vastauksineen. Kyselyyn vastaajat olivat kyseisenä ajanjaksona Huittisissa ja Sastamalassa tanssikursseille osallistuneita henkilöitä. Kysymykset lähetettiin Huittisten ja Sastamalan Opiston tanssikursseilla käyville 160 satunnaisesti valikoituneelle henkilölle. Näistä henkilöistä 100 oli naisia ja 60 miehiä. Kyselyihin oli mahdollista vastata joko sähköpostitse, sosiaalisessa mediassa (Facebook) tai paperilomakkeella. Vastaajat ovat valikoituneet satunnaisesti kursseilla käyvien henkilöiden joukosta, sillä kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista. Kaikki vastaukset on käsitelty tässä tutkimuksessa nimettöminä.

Kyselyn tärkein kysymys liittyy siihen, miksi tanssikursseilla käydään. Tutkimuksella pyritään löytämään vastaukset muun muassa seuraaviin kysymyksiin: ”Miksi tulit tanssikurssille” ja ”Kenen kanssa tulit kurssille?” Tanssikurssille osallistumisen syitä luokiteltiin jo kysymyksen asettelulla seuraavasti: sosiaalinen peruste, kuntoilu tai halu oppia uutta. Lisäksi avoimilla kysymyksillä tiedusteltiin myös sitä, miten tärkeää on kurssipaikan läheinen sijainti tai miten tärkeänä vastaaja on kokenut kurseille osallistumisen. Kysymyslomake liitteenä (liite 1).

Tutkimuksessa haasteeksi osoittautui se, että kaikki kyselyn palauttaneet eivät ole antaneet vastausta tarkasti jokaiseen kysymykseen. Lisäksi kysymyksissä, joissa on esitetty valmiiksi erilaisia valintavaihtoehtoja, vastaajat ovat pitäneet kaikkia vaihtoehtoja ”oikeina”. Haasteellista oli myös analysoida tu-

loksia riittävän ennakkoluulottomasti, sillä moni päätelmä perustuu pitkän opetuskokemuksen aikana muodostuneisiin käsityksiin sekä omakohtaiseen havainnointiin.

Kyselytutkimusten etu on se, että niiden avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto, jossa suurelta määrältä ihmisiä voidaan kysyä monia asioita. Kysely on menetelmänä verraten nopea ja tehokas. Kyselyn keskeisenä heikkoutena pidetään tuotetun tiedon pinnallisuutta. Heikkoutena on myös se, ettei pystytä arvioimaan, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen. Kvalitatiivisilla menetelmillä saadaan syvällistä, mutta usein huonosti yleistettävää tietoa. Tiedonkeruuteknikka vaikuttaa paljon siihen, millaisia kysymyksiä kyselyssä voidaan esittää ja millaiset tekijät vaikuttavat vastauksiin ja tutkimustulosten luotettavuuteen. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 121.) Omassa tutkimuksessani se tuli esiin vastanneiden määrän vähyydellä. On vaikea yleistää muutaman kymmenen vastauksen perusteella onko tieto oikeaa ja antaako se oikeaa kuvaa kaikista kurssilaisista ja heidän mielipiteistään.

5 TULOKSET JA TULOSTEN ANALYSOINTI

Kyselyyn vastasi kokonaisuudessaan 66 henkilöä. Kyselytutkimuksen saaneiden henkilöiden kokonaismäärästä vastausprosentti oli naisista vajaa 50 % ja miehistä 20 %. (Taulukko 1) Tärkeinä taustamuuttujina tässä tutkimuksessa olivat henkilön sukupuoli ja ikä. Tutkimuksella yritetään vastata seuraaviin kysymyksiin: Miksi tulit tanssikurssille ja kenen kanssa. Osallistumisen syyt luokiteltiin seuraavasti: sosiaalinen, kuntoilu, halu oppia uutta. Kurssipaikan läheisyyden merkitystä harrastukselle selvitettiin myös. Lisäksi vastaajilta tiedusteltiin avoimella kysymyksellä heidän onnistumisen kokemuksistaan kurssilla ja siitä miten tärkeänä he kokivat kurssille osallistumisen. (Kuvio 1)

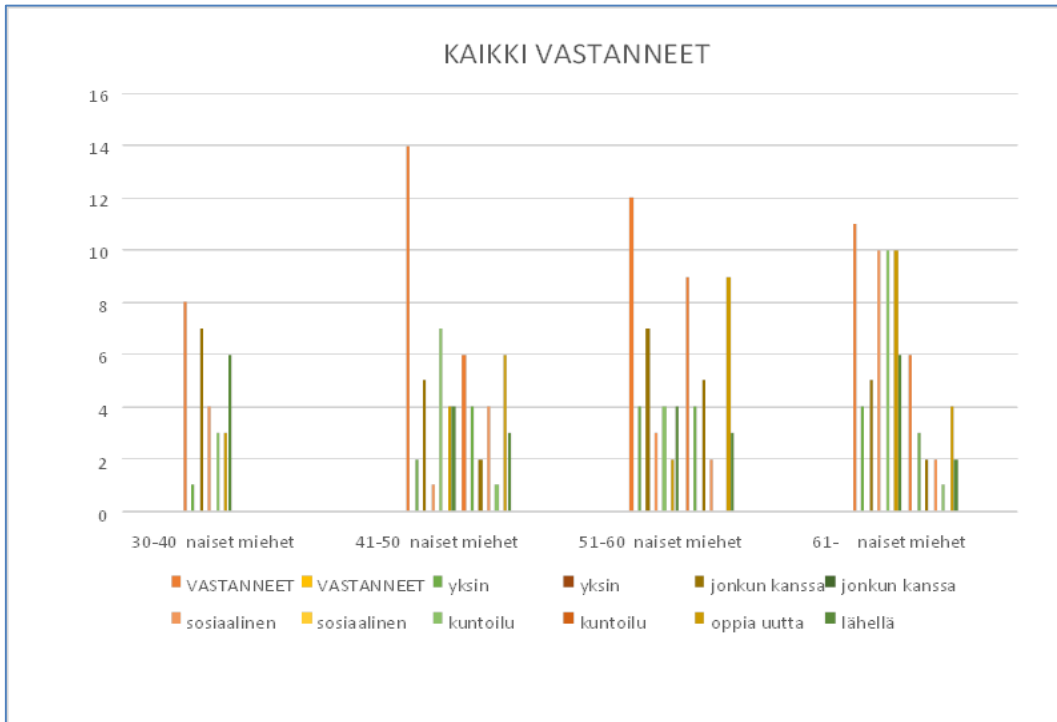
Taulukko 1. Kyselyyn vastanneet ikäryhmittäin

Ikäryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
30-40	8	0	8
41-50	14	6	20
51-60	12	9	21
yli 61-	11	6	17
Yhteensä	45	21	66

Vanhimmat vastanneista olivat jo yli 80-vuotiaita. Kaiken kaikkiaan vastanneista naisia oli 45 ja miehiä 21.

5.1 Tanssikurssille tulon syy ja kenen kanssa osallistui

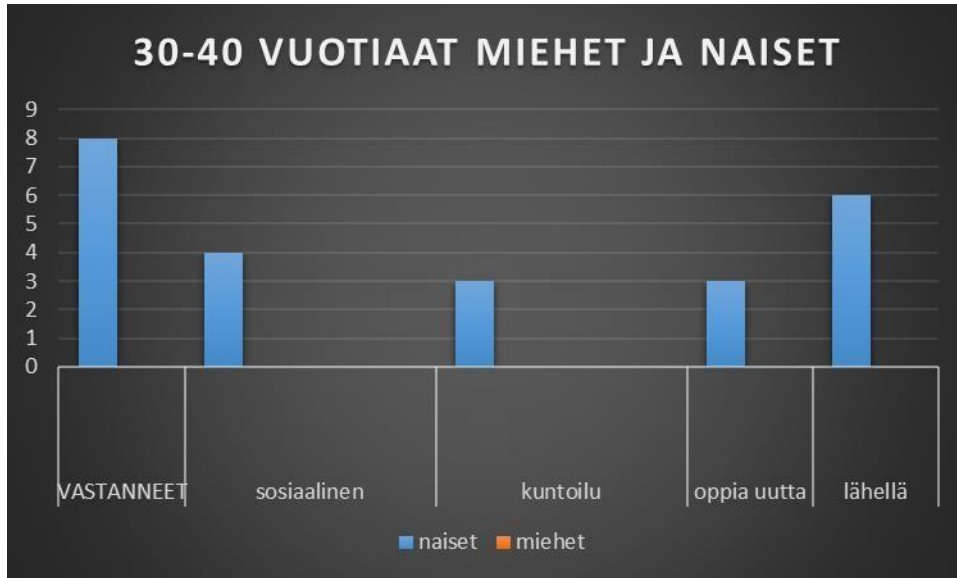
Vastaajille esitettiin kysymys tanssikurssille tulosta seuraavasti: ”Miksi tulit tanssikurssille ja kenen kanssa?”

Kuvio 1. Tanssikurssille tulon syy ja kenen kanssa (kaikki vastaajat)

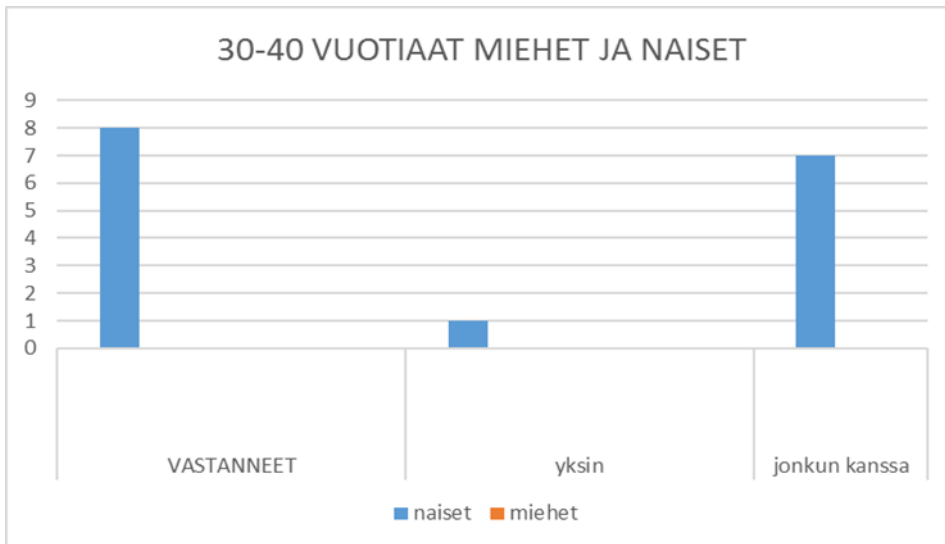
Kyselyyn vastanneista 45 naisesta kurseille tuli yksin 11 henkilöä ja jonkun kanssa 24 henkilöä. Kyselyyn vastanneista 21 miehestä tuli yksin kurssille 11 henkilöä ja jonkun kanssa 9 henkilöä. Vastauksista näkyy se, että miehet ovat rohkeampia lähtemään kurseille itsenäisesti ilman seuraa.

Sosiaalisista syistä tanssi saa liikkeelle naisista 8 ja miehistä 8. Kuntoilemaan oli tullut naisista 24 ja miehistä vain 2. Naisista 9 henkilöä on tullut kurseille oppimaan uutta, kun taas miehistä 19 henkilöä. Sen, että kurssit ovat lähellä, koki tärkeäksi naisista 21 ja miehistä 9. (Kuvio 1)

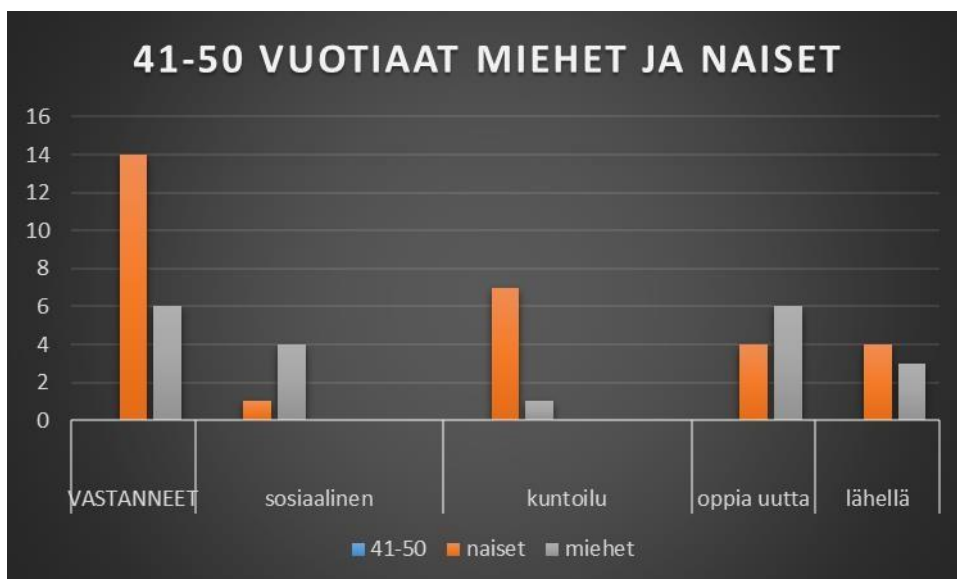
Kuvio 2. Tanssikurssille tulemisen syy ikäryhmässä 30–40 –vuotiaat

Vastaaajia 30–40-vuotiaista oli kaikkiaan 8 henkilöä. Vastanneiden joukossa ei ollut yhtään miestä, vaikka heitä on kursseilla ollut. Naisilta tulleiden vastausten perusteella 4 henkilöä tuli kursseille sosiaalisista syistä, 3 henkilöä kuntoilun vuoksi sekä 3 henkilöä oppimaan uutta. Tälle ikäryhmälle oli paikankäytöllä merkitystä kursseille tuloon, jotta päästiin mahdollisimman helposti tunneille. Tämän ikäisillä naisilla on perhe perustettu ja lapsilla harrastuksia, joten on varmasti helpompi lähteä tunneille, kun kurssit ovat kodin lähellä. (Kuvio 2)

Kuvio 3. Tanssikurssille osallistuminen ikäryhmässä 30–40 -vuotiaat

30–40-vuotiaista 8 naisesta yksin oli tullut kurseille 1 henkilö ja jonkun kaverin kanssa 7 henkilöä. (Kuvio 3) Kyselylomakkeiden vastauksissa kävi ilmi, että ennen lasten syntymää yhteinen tanssiharrastus kumppanin kanssa oli jäänyt vähemmälle. Lasten kasvaessa on itselle jäänyt enemmän aikaa aloittaa harrastaminen uudelleen ja on saatu joku kaverikin mukaan tunneille. Tämän ikäryhmän vastauksissa korostui myös se, että tunneilla täytyy olla kivaa, rentouttavaa ja harrastamisesta tulee hyvä mieli ajatuksella ”irti arjesta hyvän liikunnan merkeissä”. Poikakaveritkin ovat aikanaan löytyneet tanssipaikoilta. (Liite 1)

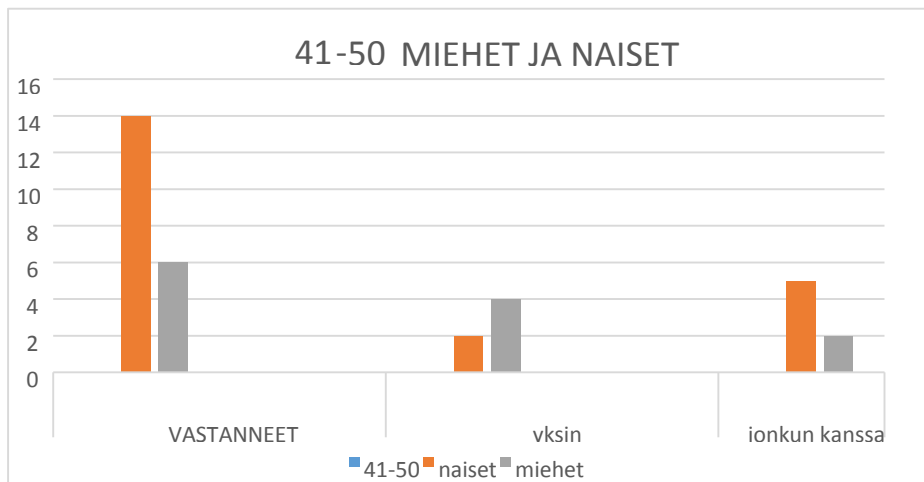

Kuvio 4. Tanssikurssille tulon syy ikäryhmässä 41–50 -vuotiaat

40–50-vuotiaita vastaajia oli kaikkiaan 20 henkilöä. Vastanneista 14 oli naisia ja 6 miehiä. Naisilta tulleiden vastausten perusteella 1 henkilö tuli kursseille sosiaalisista syistä, 7 henkilöä kuntoilun vuoksi sekä 4 henkilöä oppimaan uutta. Vastaavasti miehiltä tulleiden vastausten perusteella 4 henkilöä tuli kursseille sosiaalisista syistä, 1 henkilöä kuntoilun vuoksi sekä 6 henkilöä oppimaan uutta. Kurssipaikan läheisyyden tärkeäksi koki 4 naista ja 3 miestä. (Kuvio 4)

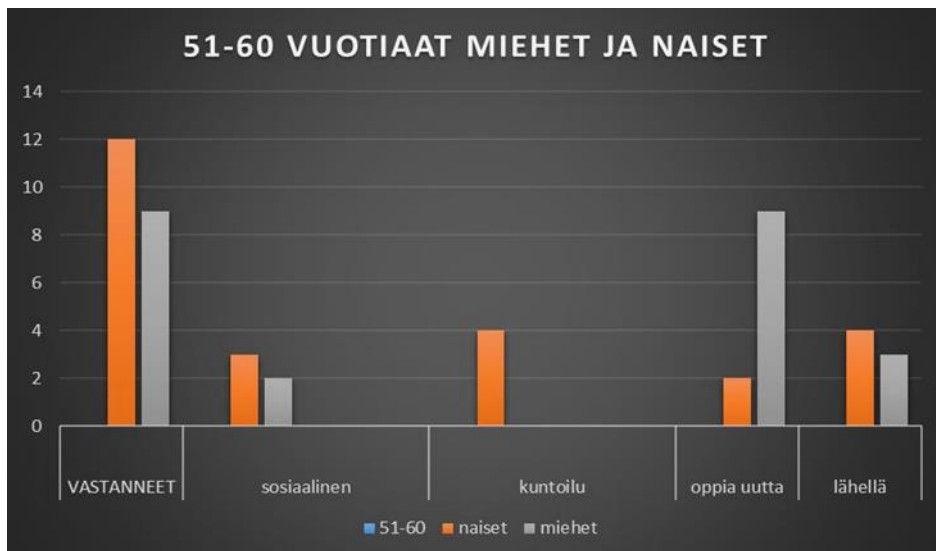
Tämän ikäryhmän naiset kokevat tanssin hyväksi liikunnaksi, ja heille on kursseilla tärkeintä se, että oppivat olemaan tanssissa vietävänä. Tanssiminen koetaan myös upeaksi tavaksi toteuttaa itseään. Onnistumisen tunne syntyy uusien askelkuvioiden oppimisesta sekä siitä, että huomaa rytmitajun kehittyvän tanssin myötä. Kursseilta haetaan myös piristystä päivään, joten kursseilla pitää olla mukavaa. Uusien tuttavuuksien syntyminen on myös tärkeää.

Miesten vastauksista käy ilmi, että kurssille tuloa on suunniteltu monta vuotta, mutta usein lopullinen kipinä tai rohkeus harrastuksen aloittamisesta on puuttunut. Tanssitaidon hallinta on koettu iän myötä tärkeämmäksi ja siksi on lähdetty kursseille. Erilaisissa juhlatilaisuuksissa, häissä ja muissakin sosiaalisissa tapahtumissa tanssitaito koetaan tarpeelliseksi. Tanssin kautta on saatu myös uusia ystäviä. Ikäryhmässä 40–50-vuotiaille miehille on erityisen tärkeää saada opetella kaikki aivan perusteista, alkeista lähtien.

Kuvio 5. Tanssikurssille osallistuminen ikäryhmässä 41–50 -vuotiaat

40–50-vuotiaista vastanneista 14 naisesta kurssille oli tullut 2 henkilöä yksin kurssille ja jonkun kanssa 5 henkilöä. Vastanneista naisista puolet jätti tähän kysymyskohtaan vastaamatta. Vastanneista 6 miehestä oli 4 henkilöä tullut kurssille yksin ja 2 henkilöä jonkun kanssa. Voidaan todeta, että tässä ikäryhmässä naiset tulevat useammin kurssille jonkun kanssa, kun taas miehet tulevat kurssille useimmin yksin. (Kuvio 5)

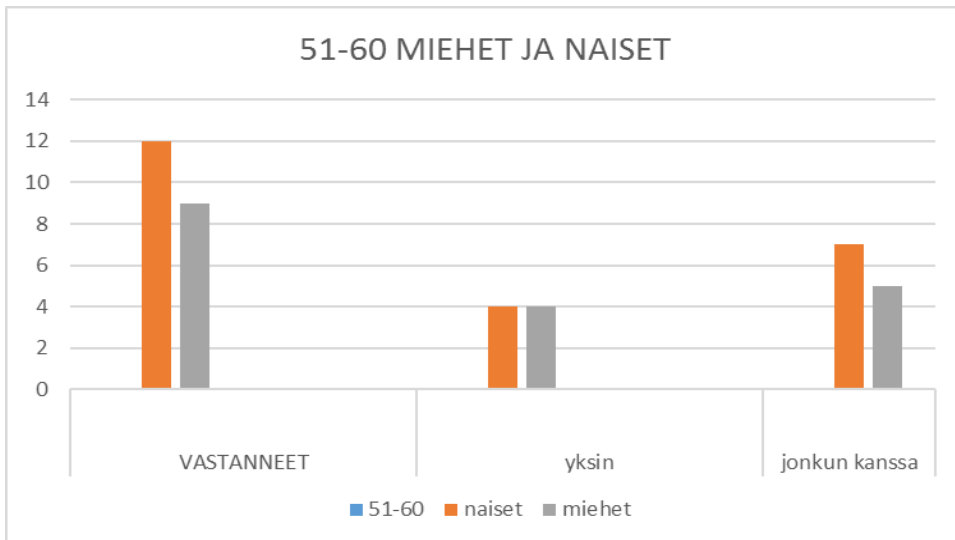
Kuvio 6. Tanssikurssille tulon syy ikäryhmässä 51–60 -vuotiaat

Vastaajista 50–60-vuotiaita oli kaikkiaan 21. Vastanneista 12 oli naisia ja 9 miehiä. Naisilta tulleiden vastausten perusteella 3 henkilöä tuli kursseille sosiaalisista syistä, 4 henkilöä kuntoilun vuoksi sekä 2 henkilöä oppimaan uutta. Vastaavasti miehiltä tulleiden vastausten perusteella 2 henkilöä tuli kursseille sosiaalisista syistä, 0 henkilöä kuntoilun vuoksi sekä 9 henkilöä oppimaan uutta. Kurssipaikan läheisyyden koko tärkeäksi 4 naista ja vastaavasti miehistä 3 henkilöä. (Kuvio 6)

Tanssimista pidetään tämän ikäryhmän naisten keskuudessa erittäin tehokkaana liikuntamuotona, jonka seurauksena vartalo voi paremmin. Mieli on virkeämpi ja harrastus vaikuttaa positiivisesti koko elämänlaatuun. Kaiken lisäksi positiivisena haasteena on se, että tanssitaitoa voi kaiken aikaa kehittää, koska aina on uutta opittavaa. Kurssit ovat irtiotta kotioloista. Naisille on tärkeää ilmapiirin rentous, sekä riittävän yksinkertainen ja verkkainen opetustahti, jotta uudet asiat ehtii omaksua. Suorituspainetta ei saa olla.

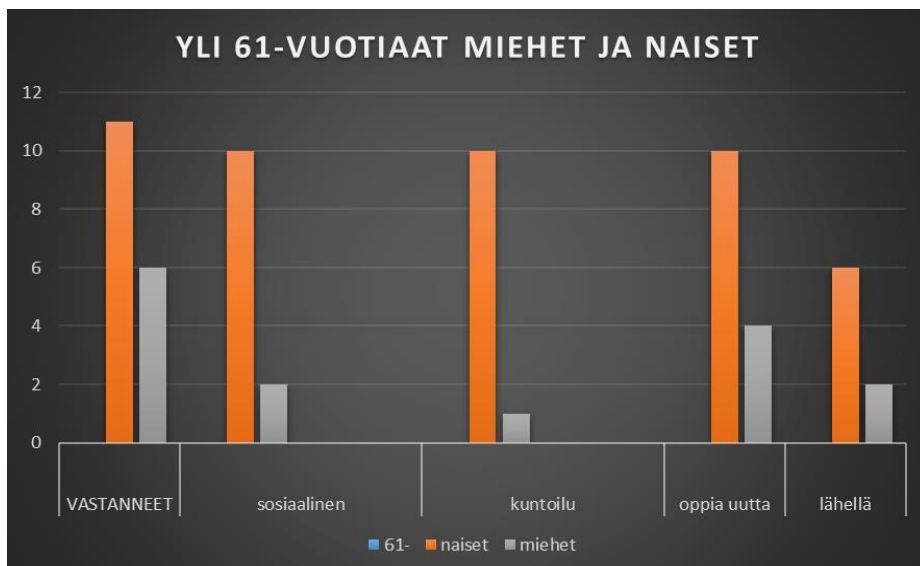
Ikäryhmään 51–60-vuotiaisiin kuuluvien miesten vastauksista käy ilmi, että harrastuksella täytetään tyhjiötä, joka on syntynyt lasten aikuistuesssa ja vaatiessa vähemmän huomiota. Kursseille tullaan joko yksin tai puolison kanssa. Kursseilla halutaan oppia tanssimaan. Miehille on tärkeää, ettei kursseilla ole liikaa henkilöitä, sillä liian iso ryhmä koetaan ahdistavaksi. Kokemukseni mukaan miehet myös usein soittavat ja kysyvät ennen kurssin alkamista kurssilaisten määrää. He kokevat oppivansa paremmin pienemmässä ryhmässä. Tässä ikäryhmässä kursseilla on ollut naisia vähiten, mikä tekee oppimisen haasteelliseksi miehille, kun ei ole harjoitusparia. He eivät ole tottuneet harjoittelemaan miesten kesken, vaikka sota-aikana vielä miehet harjoittelivat paljon keskenään sen, mitä salaa pystyivät.

Kuvio 7. Tanssikurssille osallistuminen ikäryhmässä 51–60-vuotiaat

Vastanneista 50–60-vuotiaista 12 naisesta kursseille oli tullut 4 henkilöä yksin ja jonkun kanssa 7 henkilöä. Vastaavasti miehistä yksin oli kursseille tullut 4 henkilöä ja 5 henkilöä jonkun kanssa. Tässä ikäryhmässä naisista enemmistö tulee kursseille jonkun kanssa, kun taas miehet tulevat tasapuolisesti sekä yksin että jonkun kanssa. Tässä ryhmässä lähes kaikki yksin kursseille tulleista miehistä olivat parisuhteesta eronneita. Heillä oli tullut tarve ja aikaa etsiä uusi sellainen harrastus, jossa saa sosiaalisia kontakteja ja näkee muita ihmisiä. (Kuvio 7)

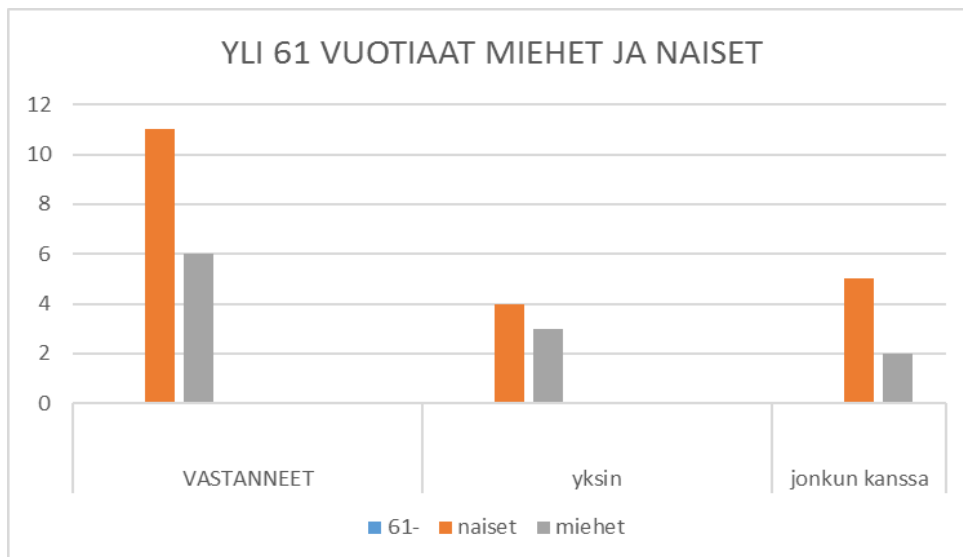

Kuvio 8. Tanssikurssille tulon syy ikäryhmässä yli 61-vuotiaat

Yli 61-vuotiaista vastaajia oli kaikkiaan 17 henkilöä. Vastanneista naisia oli 11 henkilöä ja miehiä 6 henkilöä. Saatujen vastausten perusteella naisista 10 henkilöä tuli kursseille sosiaalisista syistä, 10 henkilöä kuntoilun vuoksi sekä 10 henkilöä oppimaan uutta. Naiset olivat vastanneet siis kaikkiin kohtiin tasavertaisesti, eli kursseille tulemisen syyksi mainittiin jokainen peruste. Tältä osin kysymyksen analysointi on tulkinnallinen. Vastaavasti miehiltä tulleiden vastausten perusteella 6 henkilöä tuli kursseille sosiaalisista syistä, 1 henkilö kuntoilun vuoksi sekä 4 henkilöä oppimaan uutta. Kurssipaikan läheisyyden koki tärkeäksi naisista 6 henkilöä ja miehistä 2 henkilöä. Yli 61-vuotiaiden kohdalla minulla itselläni oli sellainen ennakkokäsitys, että tanssikursseille tullaan pääosin sosiaalisista syistä, mutta yllätyksekseni ikäryhmän vastauksissa korostuu tärkeänä myös uuden oppimisen merkitys varsinkin miesten keskuudessa. Tässä ryhmässä oli vastaajina myös ikäihmisiä, joilla tarkoitan yli 70–80-vuotiaita henkilöitä. (Kuvio 8)

Naiset kokivat tässä ikäryhmässä tärkeäksi yhteisen harrastuksen kumppaninsa kanssa. Naisten mukaan mies tanssii omalla tyylillään, ja tarkoituksena oli tulla oppimaan niin sanotut oikeat tanssiaskeleet. Vanhasta pois oppiminen osoittautui kuitenkin hyvin vaikeaksi tässä ikäryhmässä. Naisten mielestä kurssilla on tärkeää olla tasaparit, jotta kenenkään tarvitse seisoskella. Tanssimisessa kehon hallinta on tärkeää, ja se tuntuu vastaajista hyvältä. Lähes kaikille oli tärkeää uuden oppiminen sekä se, että tanssitekniikkaa opetetaan perusteellisesti. Ikäryhmän vanhimmillakin oli päämääränä halua oppia uutta ja kehittyä paremmaksi tanssijaksi. Tämän ikäryhmän miehet olivat enimmäkseen leskeksi jääneitä henkilöitä, jotka olivat olleet pitkään yksinään kotona. Erään miehen tarkoitus oli oppia kursseilla ”näyttävämpää tanssia”, mitä se sitten ikinä tarkoittaakaan.

Vastaajista yli 80-vuotiaat olivat kurssien suhteen kaikkein kriittisempiä. Heidän vastauksistaan selvisi, että halutaan oppia uutta, mutta saadaan vastineeksi tyydyttäviä kokemuksia. Tämän ryhmän vastaajat osasivat jo tanssia perustansseja, ja tavoitteena oli oppia kädenalitanssien lisäksi polkka ja marsukka, joissa taidot aikojen saatossa olivat unohtuneet.

Kuvio 9. Tanssikurssille osallistuminen ikäryhmässä yli 61-vuotiaat

Vastanneista henkilöistä yli 61-vuotiaita oli kaikkiaan 17 henkilöä. Vastanneista naisia oli 11 henkilöä ja miehiä 6 henkilöä. Naisista kurseille oli tullut yksin 4 henkilöä ja jonkun kanssa 5 henkilöä. Vastavasti miehistä yksin oli tullut kurseille 3 henkilöä ja jonkun kanssa 2 henkilöä. Tässä ikäryhmässä kurseille tullaan sekä naisten että miesten vastausten perusteella sekä yksin että jonkun kanssa tasapuolisesti. (Kuvio 9)

Yhteenvedona voisi todeta, että kaikkien vastausten perusteella naisista selvä enemmistö (53 %) kokee tanssin hyväksi kuntoiluksi. Muut motiivit, eli tanssin sosiaalisuus ja mahdollisuus oppia uutta, saavat 40 %:lta naisista maininnan. Tanssikurseille reilut puolet naisista (51 %) kertoo tulevansa jonkun kanssa. Miehistä selvä enemmistö (90 %) kertoo tulleensa kurssille oppiakseen uutta, oppiakseen tanssimaan. Sosiaalinen peruste oli 38 %:lla miehistä, ja kuntoilu-tarkoitus ainoastaan 10 %:lla. Tanssikurseille selvä enemmistö (62 %) miehistä kertoo tulevansa yksin.

Yhdistettäessä kaikki vastaukset kokonaisuudeksi eniten vastauksia (58 %) tulee kohtaan ”uuden oppiminen”. Sosiaalinen peruste saa 41 % vastauksia, ja kuntoilu motivoi 39 %:ia vastaajista. Kaikista vastaajista 48 % kertoo osallistuvansa tanssikurseille jonkun kanssa, kun taas yksin tulee 36 % osallistujista. Huomioitava tässä kohtaa on se, että vastauksien yhteenlasketuksi kokonaisuudeksi ei tule 100%, sillä vastaajat ovat vastanneet kysymyksiin käyttäen useaa rinnakkaista vaihtoehtoa. Vastausten perusteella voidaan päätellä, että tanssikurssille tuleminen on sisäisesti motivoitunutta toimin-

taa (päämääränä uuden oppiminen ja kuntoilu), mutta josta saadaan myös palkintona uusi sosiaalinen ympäristö (ulkoisesti motivoitunut toiminta).

5.2 Onnistumisen kokemukset

Onnistumisen kokemuksista tuli avoimiin kysymyksiin runsaasti vastauksia. Olen poiminut vastauksista esimerkkinä seuraavat kommentit:

Tulin treffeille. Kirjoittelin suomi24.fi -treffipalstalla eli nettideittailin lauantai-iltana lähellä keskiyötä ja tulin maininneeksi, että olisi tanssikurssit tulossa lähiaikoina, niin siihen mies vastasi, että sopii hänelle. Hän voi tulla sinne. Sitten mies kirjoitti, että lähellä alkaa sunnuntaina tanssin alkeet ja päätimme, että siellä tavataan. Siihen sanoin, että loistavaa – riittävän hullu idea, se pitää toteuttaa.

Tunti saa aina hyvälle tuulelle ja vetäjä tsemppaamaan täysillä. Mielestäni kursseilla on hyvä ja iloinen tunnelma

Naiset 30–40 -vuotiaat

Tämän ikäisten naisten mielestä onnistumisen avaimet ovat uuden oppiminen, iloinen mieli ja innostava ympäristö. Tunneilla pitää olla mukavaa. Tanssiminen koetaan hyväksi liikunnaksi. Eräs vastaaja ei ole koskaan harrastanut mitään tanssia ja pitänyt itseään hyvin epätanssillisena, ja muutaman vuoden jälkeen hän on saanut ”oikeat” lihakset liikkeelle ja saanut hyvät ”kiksit”. Toinen vastaaja on kokenut onnistumisena sen, että osaa olla vietävänä. Kolmannen vastaajan mielestä tanssi on upea tapa toteuttaa itseään.

Naiset 41–50 -vuotiaat

Tämän ikäryhmän naisten mielestä tanssi vaikuttaa monipuolisesti elämänlaatuun. Tanssi on mukavaa, rentouttavaa ja se on täynnä hauskoja kokemuksia. Atk-jumit häviävät hartioista, uusia lihaksia löytyy vartalosta ja tulee hyvä olo. Kursseilla on naisellinen olo. Tanssi on niin mukavaa, rentouttavaa ja tulee hauskoja kokemuksia. Tanssiessa tulee hieno fiilis, musiikki vapauttaa hyviä energioita ja näin jaksaa arjessa.

Naiset 51–60 -vuotiaat

Tässä ikäryhmässä arvostetaan sitä, että kunto kohenee, liikkuvuus lisääntyy ja tasapaino paranee. Lisäksi ollaan ylpeitä siitä, että on saatu houkuteltua mies kursseille, ja sitä kautta saatu yhteisiä ihania kokemuksia sekä paljon uusia tuttuja. Tanssi koetaan kokonaisvaltaiseksi liikunnaksi, jossa jokainen lihas joutuu liikkeelle.

Naiset yli 61 -vuotiaat

Kaikki tässä ikäryhmässä yhtä lukuun ottamatta ovat saaneet kursseilta positiivisia ja upeita kokemuksia. Tämän lisäksi he kokevat tanssin olevan hyvin terapeutista. Tämä ikäryhmä on tullut opettelemaan tietynlaisia tanssilajeja, jos opitut asiat muistaa vielä seuraavallakin kerralla, niin on kurssin tavoite saavutettu. On ollut tärkeää myös saada oma mies kursseille mukaan.

Miehet 30–40 -vuotiaat

Tässä ikäryhmässä ei ollut lainkaan kyselyyn vastanneita.

Miehet 41-50 -vuotiaat

Tämän ikäryhmän miehet arvostivat kurssien sosiaalisuutta ja rentoa meininkiä. Monella innostus on lisääntynyt jo pelkkien askelten oivaltamisen myötä. Yksi vastaajista on kokenut tanssitaidon hallitsemisen tekevän elämästä huomattavasti sosiaalisempaa. Toinen sanoo kokeneensa paljon erilaisia onnistumisia, joihin ei alussa lainkaan uskonut.

Miehet 51–60 -vuotiaat

Tämän ikäryhmän miehet ovat kokeneet erittäin tärkeäksi jo sen asian, että ovat rohkaistuneet tanssiharrastuksen piiriin. Pääsääntöisesti onnistumisen tunne tulee kaiken uuden kokemisesta.

Miehet yli 61 -vuotiaat

Kursseilla käyminen ja tanssimaan oppiminen ovat avanneet kommenttien mukaan miehille aivan uuden elämän. Jos vielä saa tanssipartnerin hymyilemään, niin silloin tietää onnistuneensa. Hyväntuulisuus ryhmässä kiehtoo.

Yhteenvedona voisi todeta, että naiset ja miehet analysoivat sanallisissa vastauksissa onnistumista hyvin eri tavalla. Naisten mukaan onnistuminen liittyy enemmänkin oman kunnon ja keuhonhallinnan parantumiseen ja sitä kautta henkilökohtaisen elämänlaadun parantumiseen. Miehet sen sijaan kirjoit-

tavat uusien askelien oppimisesta, oppimisen kautta itsensä ylittämistä ja lisääntyneestä innostuneisuudesta sekä sosiaalisen elämän laajentumisesta.

Tämän kysymyksen perusteella tanssikursseille osallistuminen on naisille pääsääntöisesti sisäisesti motivoitunutta toimintaa. Miehillä tanssikurssit ovat enimmäkseen ulkoisesti motivoitunutta toimintaa, josta palkintona on hyvänolon tunne uuden oppimisesta sekä sosiaalisen elämän laajeneminen.

5.3 Kurssille osallistumisen tärkeys

Vastaajat kokivat kurssille osallistumisen erittäin tärkeäksi kaikissa ikäryhmissä. Vastaajat vastasivat kysymykseen numeraalisesti asteikolla 1–10, jossa huonoin arvosana oli 1 ja paras arvosana 10. Annetuista vastauksista heikoin arvosana oli 7 ja paras arvosana 10.

Naisista numeerisen arvion antoi 33 henkilöä 45 kyselyyn vastanneesta henkilöstä, ja vastaavasti miehistä numeerisen arvion antoi 13 henkilöä 21 kyselyyn vastanneesta. (Taulukko 2)

Taulukko 2. Numeerinen arvio kurssille osallistumisen tärkeydestä

Ikä	Naiset	ka naiset	Miehet	ka miehet
30-40	8,8,10,10,10,8	9,00		
41-50	8,8,10,9,10,9,8,10	9,00	9	9,00
51-60	9,9,10,9,9,9,10,10,8	9,22	9,10,8,10,8,8	8,83
yli 61	10,8,10,10,10,8,8,10,9,8	9,10	10,10,8,10,9,10	9,50

Naisten arvosanat kurssille osallistumisen tärkeydestä vaihtelivat 8–10 välillä. Kriittisimpiä olivat kahden nuorimman ikäryhmän vastaajat. Miesten vastauksissa arvosanojen vaihteluväli oli myös 8–10, ja tässä ikäryhmä 51–60-vuotiaat olivat kriittisimpiä. (Taulukko 2)

Yhteenvedona voisi todeta, että kokonaisuudessaan miehet pitivät tanssikursseille osallistumista oppimisen kannalta lähes yhtä tärkeänä, kuin naiset (kokonaisarvosana 9,11) kuin naiset (kokonaisarvosana 9,08). (Taulukko 2)

6 PÄÄTELMÄT JA POHDINTA

Oma vahva käsitykseni on ollut se, että tanssikursseille tullaan vain sosiaalisista syistä ja varsinkin mitä vanhemmasta kurssilaisesta on kyse, niin sitä varmemmin syy on sosiaalinen. Tutkimustyöni osoitti kuitenkin, ettei asia ole näin, vaan kursseille tullaan monin eri perustein. Tutkimuksen mukaan tanssikursseille tuleminen on sosiaalisen kontaktin lisäksi monien mielestä myös sopivaa kuntoilua tai mielenkiintoa oppia uusia tansseja. Naisten ja miesten vastauksissa oli eroavaisuuksia, mutta ei täysin sillä tavalla, mitä olin oman kokemukseni perusteella ajatellut. Ennakkokäsitykseni perusteella miehet tulevat tanssikursseille hakemaan kumppania, ja naiset puolestaan haluavat harrastaa tanssia ja oppia uusimmat kädenalitatsien kuviot. Tämä käsitys on pohjautunut siihen, että miesten tullessa kursseille yksin heistä suurin osa on joko eronnut tai jäänyt leskeksi. Silloin kun naiset tulevat yksin kursseille, niin silloin tullaan usein kädenalitatsien jatkokursseille.

Vaikka tanssikursseille tullaan tutkimukseni mukaan opettelemaan uutta ja kuntoilemaan, on sosiaalinen peruste edelleen vahvasti olemassa. Vuosien varrella kursseilta on löytänyt oman elinkumppaninsa useampikin pariskunta. Kursseilta löytyy saman henkistä seuraa, ja tutustumisen jälkeen uskalletaan lähteä tanssipaikalle yhdessä tanssimaan. Kun on opittu tanssimisen etikettiä ja perusaskeleet, kynnys lähteä tanssipaikalle on pienempi. Ihmisillä on luontainen tarve mennä tanssipaikoille seurassa. Silloin paikalla on varmuudella aina joku tuttu, jota voi hakea tanssimaan. Tai voi kuunnella musiikkia ja katsella muiden tanssimista. Tanssiminen on aina sosiaalista. Tanssiessa pääsee lähelle toista ihmistä luonnollisella ja hyväksyttävällä tavalla. Tanssi tuo mielihyvää ja sen viehätys on siinä, että kohtaavatko henkilökemiat. Kuten eräs kurssilaiseni totesi, olen hänen kanssaan samaa mieltä, että tansseissa on tärkeää puhdas paita ja hyvät käytöstavat – niin voi päästä vaikka saatille.

Jo useamman vuoden aikana trendi on ollut se, että naisten määrä kursseilla pienenee. Naisista suurin osa osaa tanssia jo kursseille tullessaan, ja heidän on suhteellisen helppo omaksua uudet asiat. Kursseilla käynti koetaan turhaksi, jos osataan jo riittävästi tai jos opetus ei etene riittävästi. Miehet puolestaan ovat kurssille tullessaan hyvin sitoutuneita ja käyvät loppuun asti sen mikä on aloitettu. Opetan myös nuorille tanssia viikoittain. Vaikka en tutkimuksessani ulottanut kysymyksiä alle 20-vuotiaiden ikäryhmään, sieltä tulee kurssipalautetta joka viikko. Koulun vapaa-ajan tanssikursseilla käy iältään 16–28-vuotiaita nuoria. Tämän ikäryhmän tytöt haluavat kursseille jonkun tutun kaverin, ja pojat taas jonkun mielenkiintoisen tytön ollakseen kiinnostuneita harrastuksesta. Pojat saattavat ensin tarkkailla useamman viikon tanssin opetusta sivusta ennen kuin uskaltavat hyvällä suostuttelulla kokei-

lemaan tanssimista. Yleensä pojat pitävät tanssimisesta, kunhan heidät ensin saa harjoittelemaan. Tanssin hallitsevat miehet ovat yleensä suosittuja tanssipajoilla.

Tanssikursseilla käydään sekä ulkoisten että sisäisten motiivien vuoksi. Jotkut tulevat kursseille oppiakseen uutta. Motivaatio lähtee ihmisestä itsestään ja omasta tahtotilasta. Toiset taas tulevat kursseille esimerkiksi puolisonsa pakottamana, jolloin motiivi on ulkoinen (ja usein vielä ”pakotettu”). Joillakin henkilöillä on erittäin korkea motivaatio ja halu oppia uutta, ja he käyttävät kursseilla harjoittelun lisäksi vapaa-ajallaankin paljon aikaa tanssin harjoitteluun. Toiset taas tulevat kursseille selviytyäkseen perusaskelista - tai mahdollisesti tulevasta häävalssistaan – ja se riittää. On selvää, että jokaisen yksilön motivaatio vaihtelee omien tarpeiden ja kiinnostuksen mukaan.

Tutkimus avasi myös omat silmät pohtimaan asioita uudella tavalla. Sen mitä itse oletat kursseilla käymisen syyksi, ei välttämättä vastaa lainkaan sitä perustetta, miksi kukin yksilö tanssikurssille haakeutuu. Miehet selvästi tulevat oppimaan uutta, mutta naisten motiivit ovat moninaisemmat. On hienoa, että tanssiminen kiinnostaa ihmisiä ja vielä hienompaa olisi, jos jokainen uskaltaisi tanssia omalla tavallaan ilman suorituspainetta. Toivon, että osaan välittää kurssilaisilleni tanssin merkitystä sosiaalisena tapahtumana ja toisia huomioon ottavana eikä niinkään taitolajina. Kurssit voivat toimia liikuntatapahtumana, jossa tavataan muita ihmisiä ja yksinäiset saavat sosiaalisen kontaktin ja oppivat siinä sivussa ikään kuin ohimennen tanssin askeleet.

Tutkimus ja tutkimuksen tulokset osoittautuivat monessa kohtaa varsin tulkinnalliseksi, koska analyysi perustuu pääosin omaan havainnointiin ja pitkän opetuskokemuksen aikana muodostuneisiin käsityksiin. Opettaessaan samoja asioita vuodesta toiseen tulee helposti sokeaksi omalle opetustavalleen. Samalla kun hain vastauksia opinnäytetyötä varten, selvitin paljon laajemmin itselleni ihmisten ajatuksia tanssikursseista ja tanssimisesta.

Myös omia opetusmetodeja pitää uskaltaa välillä kyseenalaistaa, jotta opetuksesta ei tule liian suorituskeskeistä. Nykyajan tanssilavakulttuuri on mielestäni muuttunut suorituspaikaksi, jossa toinen toistaan taitavammat ihmiset esittelevät osaamistaan. Kaipaan itsekkin entisajan lavakulttuuria, missä kaikilla oli tilaa tanssia oman tanssitalonsa mukaan. Oli niin tai näin, tärkeää on harrastuksen mielekkyys. On harrastamisen syy sitten mikä tahansa – tanssin oppiminen, uusien ihmisten tapaaminen tai pelkkä uteliaisuus – tanssiminen on mitä suurimmassa määrin toisen ihmisen lähellä olemista ja sitä kautta sosiaalilista toimintaa. Alkeiskursseilla opetellaan ensiaskeleet, jotta jokainen uskaltaa uskoa siihen, että tästä selvittää askel askeleelta. Jatkokurssilla käsitellään enemmän sitä, miten helpotam-

me toisen oloa esimerkiksi vientitekniikassa tekemällä asioita oikealla tavalla. Henkilökohtaisesti toivon, että tanssimisessa ei pääasia ole pelkästään tanssitalo vaan kuten kurssilaiseni totesi, puhdas paikka, yhdessä olo, halu oppia ja avoin mieli.

Tutkimus vahvisti itselleni, että opetustapani on oikeanlainen. Tanssissa pitää uskaltaa kokeilla rajojaan, jotta tanssiminen tuottaa mahdollisimman paljon hyviä kokemuksia. Mielenkiintoista on että historia ei ole muuttanut tanssia, vaan edelleenkin mies on se, joka vie, ohjaa ja määrää tanssilattialla. Käytän tanssikursseilla usein parinvaihto -rinkiä, jotta eritasoiset kurssilaiset kohtaavat, ja oppiminen monesti helpottuu. Kurssilaisten joukossa on toki niitäkin, joiden mielestä joukossa ei saisi olla taitotasoltaan parempia tanssijoita, koska se luo painetta oppia nopeammin. Erityisesti miehet tuntuvat kokevan huonommuutta, jos joukossa on parempia viejiä, joiden kanssa nainen haluaa harjoitella. Tanssinopettajan koulutuksen myötä olen ottanut käyttöön kursseilla entistä enemmän vientitekniikkaan ja seuraamiseen liittyviä harjoitteita, mikä on koettu hyväksi. Kurssilaiset ovat ymmärtäneet myös itse niiden merkityksen tanssitaidon kehityksen kannalta.

On hienoa, että tanssiminen on löytänyt tiensä ihmisten sydämiin. Tämän tutkimuksen tulokset ovat laajentaneet selvästi omaa käsitystäni tanssiharrastuksesta ja siihen liittyvistä motiiveista. Sekä sisäisen että ulkoisen motivaation merkityksen ymmärtäminen on herättänyt minussa kiinnostuksen tutkia aiheet lisää ja laajemmin. Opetustyössä on tärkeää ymmärtää ihmisten motivaatioon vaikuttavia tekijöitä ja käyttäytymismalleja, jotta niiden kautta pystyy entistä paremmin toimimaan kannustavana tanssiopettajana. Kannustava ja innostava ohjaus on tärkeää, jotta jokainen voisi saada onnistumisen kokemusten kautta lisäinnostusta omaan harrastukseensa.

LÄHTEET

Aaltonen, T., Pajunen, H. & Tuominen, K. 2005. Syty ja sytytä. Jyväskylä: Gummerus

Haavisto, J. 1991. Puuvillapelloilta kaskimaille. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Haavio-Mannila, E. & Snicker, R. 1980. Päivätanssit. Porvoo – Helsinki – Juva: WSOY

Hakulinen, K. & Yli-Jokipii, P. 2007. Tanssilavakirja. Porvoo: Kustannusosakeyhtiö AtlasArt.

Jalkanen, P. & Kurkela, V. 2003. Populaarimusiikki. Helsinki: WSOY.

Kahila, H. & Kahila, P. 2006. Kun Suomi sanoo saanko luvan. Jyväskylä: Gummerus.

Kansanen, P. & Uusikylä, K. 2002. Luovuutta, motivaatiota, tunteita. Jyväskylä: Gummerus

Melakorpi E., Aarnio, I., Ahokas, S., Granholm, Å., Idström, G., Landen, L-O., Lehmuksela, O., Nuotio, A., Pälli, E. & Runne, O. 1970. Rytmimusiikki. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Laakapaino.

Neuvonen, M. 2014. Päättä viisaasti. Viitattu 19.10.2015, <http://fokus.talentum.fi/lillukka.samk.fi>.

Ojasalo K., Moilanen T., Ritalahti J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Helsinki: Sanoma Pro.

Saarikoski, H. 2014. Silloin tanssittiin tangoa. Helsinki: Kulttuuriosuuskunta Patruuna.

Soisalo, R. 2014. Psykoa johtamista. Tallin: Suomen Psykologinen Instituuttiyhdistys ry.

Suomen kuntoliikuntaliitto.2010. Kansallinen aikuisliikunta. Liikuntatutkimus 2009–2010. Viitattu 23.9.2015,

<http://www.sport.fi/system/resources/W1siZilsjlwMTMvMTAvMjQvMTRfMTThfNDdfMTcwX0xpaWt1bn>

RhdHV0a2ltdXNfYWlrdWlzbGlpa3VudGFfMjAwOV8yMDEwLnBkZiJdXQ/Liikuntatutkimus_aikuisliikunta_2009-2010.pdf

Tampereen yliopisto. 2010. Viitattu 19.10.2015,
<http://www.uta.fi/avoinyliopisto/arkisto/sosiaalipsykologia/ryhmat.html>.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Kyselylomake

1. Ikä
2. Sukupuoli
3. Miksi tulit tanssikurssille ja kenen kanssa tulit?
4. Miten tärkeänä koet kursseilla käymisen 1-10 asteikoilla, josta 1 on vähiten tärkeä ja 10 eniten tärkeä?
5. Millaisia onnistumisia olet kokenut?
6. Onko tanssikurssi sinulle
  - a) sosiaalinen tapahtuma
  - b) kuntoilua
  - c) halua oppia uutta ja mitä uutta
7. Miksi tulit kursseille
  - a) Kiikkaan
  - b) Huittisiin